

**FRO deltog under
skogsbranden**

**Sommarens
kurser**

**FRO hjälper
Stockholm Pride**

Medlemstidning för
Frivilliga
Radioorganisationen

Ansvarig utgivare

Kent Ahlqvist

Chefredaktör

Daisy Balkin Rung

daisy.balkin@fro.se

0768-532540

Bild & layout

Stephanie Rung

Redaktionen

redaktion@fro.se

Redaktörer

Lillemor Bohlin

lillemor.bohlin@fro.se

Totte Fleischer

totte.fleischer@fro.se

Marie Nedinge

marie.nedinge@fro.se

Ordförande

Georg Guldstrand

georg.guldstrand@fro.se

FRO Kansli

fro@fro.se

08-52807730

Tryckeri

V-tab, Vimmerby, 2011

ISSN-0345-3758

Chefredaktören förbehåller sig
rätten att redigera inkommet
material.

Nästa nummer:

Utkommer 12 december 2014

Manusstopp 25 november 2014

Omslagsbild: Daisy Balkin Rung

Erik Pålsson, Anna-Viola Nyborg

Oskar Moström och Milton

Abrahamsson på kurs i Höllviken

Läs mer på sidan 4.

Innehållsförteckning

- 3. Ledare
- 4. Sommaren i Höllviken
- 7. Kurser på Fårö
- 8. Intressant bussutflykt
- 9. Vår profil
- 10. FRO Stockholm hjälper Pride
- 12. Skogsbranden i Västmanland
- 14. Telegrafiträff på Öland
- 17. Förbundet på berget
- 18. Hemvärnets Dag
- 22. Debattinlägg
- 24. Generalbesök

Teknikkurs för ungdomar

FRO Signalungdom inbjuder till en teknikkurs för ungdomar i åldern 15 – 20 år. Du får en orientering inom teknikområdet teleteknik med fokus på praktik. Ett särskilt tekniskt projekt genomförs under kursen. Exempel på moment som ingår är lödning, elektronik teori samt radiopejlorientering. Kursen är bra att gå som första kurs för att få lite koll på vad vi i FRO håller på med, och lära känna kamrater från hela organisationen.

Kursen går i Boden under tiden 14 – 16 november. Som vanligt är utbildningen kostnadsfri.

Ansök senast 1 oktober på fro.se/utbildningskatalog

Tillsammans blir vi starkare

“ En bra verksamhet är nyckeln till en stark förening. Nöjda medlemmar rekryterar fler medlemmar, det är en gammal sanning.

Vi är tillbaka efter en varm och skön sommar. Några av er har varit på utbildning, andra har utnyttjat den lediga tiden på annat sätt. Många har medverkat i de olika sambandsuppdrag som är bra exempel på den nytta FRO gör i samhället. Nu kommer hösten som på många sätt kommer att bli spännande för oss frivilliga. Förändringar i samhället och bland våra uppdragsgivare kommer att påverka våra möjligheter att utvecklas. Det gäller att hitta nya vägar och uppdrag där vår kunskap och förmåga kommer till sin rätt.

Den stora skogsbranden i Västmanland visade att krisberedskapen bland oss frivilliga är god. Frivilliga förstärkningsresurser i olika former, hemvärnssoldater som deltog i släckningsarbetet, signalister som dirigerade bandvagnar och många fler, bidrog på ett väsentligt sätt till att branden kunde släckas. Andra frivilliga var kanske lite frustrerade för att just deras medverkan inte behövdes denna gång. Men så kan det vara. Utvärderingen av de frivilligas medverkan och roller kommer dock att ha stor betydelse för synen på frivilliga i framtiden.

Hur kan vi då bli bättre på att samverka och hjälpa till? Vi måste öppna för ett bredare samarbete mellan våra uppdrag och mellan uppdrag och förbund. I ett krisläge kan kraven på uthållighet vara stora, och då måste vi kunna använda tillgänglig personal på ett optimalt sätt. Måhända finns det ett och annat internt ”hinder” på vägen, men låt oss överbrygga dessa och i stället fokusera på att stärka FRO:s varumärke i samhället. Under hösten kommer vi att genomföra en idékonferens för

att identifiera våra möjligheter till utveckling mot nya uppdrag.

Bemanningen av hemvärdet är en viktig uppgift som vi måste prioritera. Förbunden och funktionsföreträdarna i bataljonerna ska jobba tillsammans med rekrytering. Två nya signalister per bataljon och år ska rekryteras och det borde vara ett realistiskt mål på de flesta håll i landet. Det är minst lika viktigt att behålla dem som redan finns i hemvärdet. Det gör vi med bra övningar och utbildningar. Ny materiel tillförs och det finns goda möjligheter att utvecklas inom förbanden.

En bra verksamhet är nyckeln till en stark förening. Nöjda medlemmar rekryterar fler medlemmar, det är en gammal sanning. Men här gäller det att anpassa vårt erbjudande till det som medlemmar vill ha i dag. Även våra unga, med aktiviteter i FRO Signalungdom, har en given plats i FRO. Det går inte att utveckla den frågan vidare här, men diskussioner pågår i förbunden. Du kan vara med och påverka. Hoppas att vi snart får se nya lösningar och infallsvinklar.

Allt detta tillsammans är FRO! I avdelningar, förbund och den centrala ledningen ska vi arbeta tillsammans för att finslipa formen och fortsätta vara en resurs som efterfrågas och som lämnar betydande bidrag till samhället, även om behoven ändras och uppdragen varierar. Vi vill därmed rikta ett stort tack till alla er som bidrar till att FRO blir en attraktiv förening i dagens samhälle.

Kom med du också!

Kent Ahlqvist
Generalsekreterare

Sommar i Höllviken

Den här sommaren skilde sig inte nämnvärt från andra FROsomrar. Kanske möjligtvis att temperaturen visade på höga siffror hela juli. FROnytt besökte Falsterbo Kursgård i Höllviken under några av de sista kursdagarna. Intrycken är många och goda.

Text: Daisy Balkin Rung

Bild: Daisy Balkin Rung, Lennart Back

Det är trevligt att besöka kursgården i Höllviken. Den känslan har nog de allra flesta som varit där, elever, instruktörer, kurschefer och en och annan chefredaktör. Och när då solen står högt på himlen och havet är alldeles klarblått så förhöjs intrycken. Till trots att det är mycket varmt i skolsalen så pågår febril aktivitet på Grundkursen Signalist Hemvärn. Kurschefen Lennart Back berättar att eleverna har varit oerhört engagerade från allra första lektion.

- Jag måste säga att det är en mycket duktig kurs och hög kvalitet på eleverna. Stämningen har varit god och är fortfarande. Imorgon är det dags för slutprovet. Men det tror jag inte kommer vara några problem för kursdeltagarna.

Jeanette Snögren, en av kursdeltagarna, tycker också att kursen har varit mycket bra.

- Jag kände att som stabsassistent behövde jag fördjupa mig i samband och jag kunde inte ha valt ett bättre sätt än att gå denna kurs. Som lotta och FRO:are behöver man ibland bredda sin kompetens trots att jag gått en hel del utbildningar, säger Jeanette Snögren.

Mitt emot henne sitter Per Christiansson som blev rekryterad av en kompis.

- Han sa att man behövde signalister till hemvärnet.

Och jag som har gjort lumpen en gång och även är radioamatör tyckte att det kunde vara en riktig utmaning. Så nu är jag med i hemvärnet i Västervik. Jag sökte till den här kursen och för att få kompetensen. Det var faktiskt riktigt bra.

Tomas Schönfeldt nickar instämmande:

- Ett vinnande koncept helt enkelt. Kursen hålls i en rätt nivå och alla elever är klart motiverade. Man får inte glömma att vi valt detta själva.

De tre eleverna är rörande överens om att instruktörerna har varit otroligt bra och bidragit till den goda stämningen. Det betyder mycket när man valt att lägga några av sina semesterveckor på utbildning.

– Vi kände inte varandra innan kursen. Men det tog inte lång tid så jobbade vi i team och det har fungerat perfekt, säger Jeanette Snögren. – Vi har helt enkelt haft

det kanon.

I lektionssalen bredvid huserar grundkurs och fortsättningskurs för ungdomar. Och härinne är det minst sagt kyligt. Inte i atmosfären, nej absolut inte. Det är så att här finns kursgårdens enda luftkonditionering. Det är kurschefen Fredrik Färnqvist som håller lektion i Ra 180 (Radio 180). Man hjälps åt – de som går fortsättningskursen hjälper grundskurseleverna.

- De första eleverna började redan förra veckan med grundkursen som är en instegskurs för ungdomar som vill prova på vad det innebär att prata i militär radio, lära sig om antenner, karthantering och bära uniform. De fann fort en gemenskap på kursgården och utvecklades tillsammans. Det är lika intressant varje år att se hur fort ungdomar lär känna varandra trots att de flesta aldrig tidigare träffats, säger Fredrik Färnqvist. Han berättar att fortsättningskursen är en utveckling av grundkursen men denna gång fokuserar man på ett vanligt förekommande radiosystem i försvarsmakten, Radio180. Vi träffar fyra av eleverna. Oskar Moström som går

Per Christiansson

grundkursen är mycket nöjd.

- Det har varit jättebra dagar. Och jag känner att jag lärt mig väldigt mycket på ganska kort tid, säger Oskar. –

Och det har varit lätt att lära känna de övriga i kurserna.

- Extremt lärorik kurs, säger Milton Abrahamsson som går på fortsättningskursen. – Jag har verkligen fastnat för detta och gillar kursen skarpt. Att vi hjälper varandra är naturligt och uppskattas.

Anna-Viola Nyborg ler och säger att hon ville lära sig ännu mer om samband därför sökte hon till fortsättningskursen i sommar.

- Jag är även medlem i några andra frivilligorganisationer och tycker att det här är ett jättebra sätt att tillbringa

några sommarveckor och samtidigt utvecklas.

Instämmer med vad både Anna-Viola och Milton sagt gör också Erik Pålsson som även intervjuades i FROnytt nr 3/2013 efter förra årets sommarkurs.

- Sommarlovet är så pass långt att det finns god tid att förkovra sig. Det här är något som man lär sig för livet, det fastnar och känns väldigt bra och seriöst, säger Erik. Alla fyra berättar att de är intresserade av GMU. Några kanske redan i höst. Kurschefen poängterar flera gånger utvecklingsfasen av eleverna. Och den entusiasm de visar.

- Att kursgården erbjuder närheten till havsbad, pool och grillplatser gör ungdomarnas lediga tid till en sommarupplevelse utöver det vanliga, säger Fredrik Färnqvist.

Fågelkvitter och utbildning i harmoni

Text: Lennart Back, kurschef

Sommarens höjdpunkt, en klyscha kan tänkas men för huvuddelen av oss som var med i somras på Falsterbo Kursgård i Höllviken var det nog så. Att öppna sin dörr på morgonen och höra fåglarna kvittra samtidigt som solen är på väg upp i den helt molnfria skyn, det ger ett riktigt lyckorus.

Förutom just första dagen hade vi vädret med oss absolut hela tiden. Det är klart att en del av utbildningen blev betydligt tuffare med anledning av värmen men alla kämpade på med en härlig inställning.

För att få en "FRO-befattning" i hemvärnet måste man ha de kunskaper som man får på Grundkurs Signalist Hemvärn. Antingen går man kursen under några veckoslut eller som här, under två högsommarveckor. Signalistutbildningens bas är återigen den svenska signaleringen. Efter att det under några års tid tillämpats en NATO-anpassad signalering har nu Rikshemvärnschefen beslutat att all signalering i hemvärnet ska ske på svenska och att det är FRO anvisning telefoni som gäller intill att det nya sambandsreglementet fastställs. Sambandsreglemente Telefoni för Försvarsmakten SbRF Tfn 2014 är under framtagning och det kommer säkert att i de flesta delar harmonisera med FRO anvisningar telefoni.

Utöver de många passen i signalering fick eleverna också lära sig bland annat expeditionstjänst, karttjänst, signalskyddstjänst och växeltjänst. En del av det som eleverna lärde sig är inte direkt kopplat till befattningen

hemvärnssignalist men eftersom man jobbar i ett arbetslag så är det viktigt att man får bort de vattentäta skotten för att istället vid behov kunna hjälpa varandra. Här är våra FRO:are riktiga föredömen ute på förbanden.

De två veckorna bara försvann och det var med visst vemod det sades adjö på slutet. Samtliga elever blev med råge godkända och således tillika flygfärdiga avseende i konsten att signalera. Stort grattis till såväl eleverna som blivande mottagande hemvärnsförband.

*Per Christiansson,
Jeanette Snögren och
Tomas Schönfeldt*

Grundkurs Ra180

Text & bild: Totte Fleischer

Varje sommar anordnar FRO ett antal kurser vid Falsterbo kursgård i Höllviken. En av dessa är Grundkurs Ra180. Totalt kom det in 23 anmälningar till kursens sexton platser. Det är väldigt kul med ett så stort intresse, förhoppningsvis ökar även intresset för våra andra kurser, både civila och militära!

Veckan bestod av teoretiska och praktiska pass, en kombination som alltid uppskattas. Till en början grundläggande med vad varje knapp på radions panel gjorde, för att sedan övergå till Ra180s tekniska data och hur den fungerar innanför sitt metallhölje. Det tog inte särskilt lång tid innan "1 2 4 7 Effekt DDA" satt inbränt hos de som var nya med radiosystemet. Under veckan låg inte huvudfokus på signalering utan snarare på hur man som användare får Ra180 att fungera, något som jag personligen tyckte var jättebra.

För två år sedan var slutövningen en trafikövning, i fjol och i år har slutövningen istället varit en radio-rek. Målet med övningen var att se hur långt vi kunde få samband. Vi var uppdelade i fyra grupper där två av grupperna jobbade norr om Höllviken med P7 Revingehed som mål, och de övriga två jobbade österut med Ystad som mål. Till vår hjälp hade varje grupp en högantenn, en Ra180-station, och en Dart 380. Det var en intressant slutövning, för att trots att vi åkte ut till potentiella sambandsplatser, som vi tagit ut på karta dagen innan övningen, var det fortfarande utmanande under själva övningen. Skåne är väldigt platt, har väldigt många hagar och ännu fler elledningar. Båda grupperna lyckades rätt bra, det längsta avståndet som uppnåddes var fyra mil och det med ett datameddelande.

Jag intervjuade Max Ekström, som precis som jag har gått från att vara ungdom till att vara

hemvärnsman, för att höra vad han tyckte om kursen;

BERÄTTA OM DIG SJÄLV MAX, VAD HAR DU FÖR UPPGIFT UTE PÅ DIN PLACERING?

- Jag är en av totalt två signalister i min pluton. Vår uppgift är att upprätta samband med kompanistaben och även inom plutonen om så behövs. I mitt civila liv så pluggar jag på Blekinge Tekniska Högskola till civilingenjör i data- och elektroteknik.

DU HAR VARIT MED I FRO SOM UNGDOM, LÄRDE DU DIG NÅGOT PÅ DEN HÄR KURSEN SOM DU INTE VISSTE REDAN?

- Det var en hel del funktioner som jag inte kände till. Tyvärr är många av dem inte så användbara, men det känns bra att ha full koll på hela 180-systemet. I övrigt var det bra med repetition. Det är mycket som jag inte använder som kan komma att bli användbart, till exempel de olika reläfallen.

HUR STOR ANVÄNDNING KOMMER DU HA AV DINA NYA KUNSKAPER UTE PÅ DIN PLACERING?

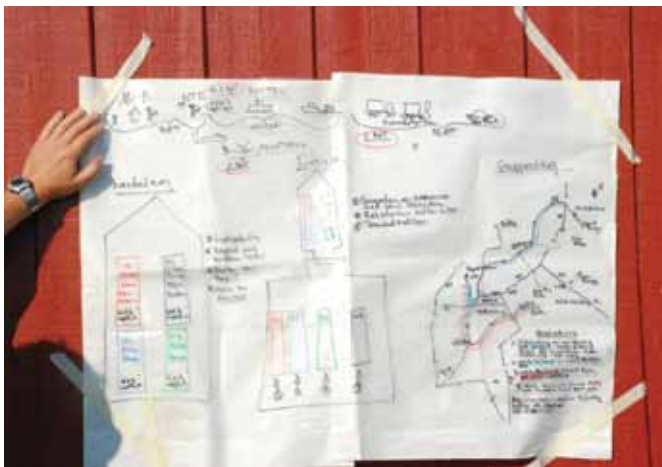
- Främsta anledningen att jag gick kursen var att få Sysop T för Ra180, utan det får man inte lägga in nycklar i radiosystemet. Den utbildning man får som Sysop T på GU signalistkursen gäller inte för Radio 180. Grundkurs Ra180 är en mycket bra kurs, har du inte gått den än så tycker jag att du ska göra det. Du kommer

Max Ekström

Sommarkurser på Fårö

Text och bild: Kent Ahlqvist

Årets kurser på Fårö Kursgård genomfördes under några varma veckor i juli. Rikshemvärnschefen general Roland Ekenberg besökte kurserna och var mycket nöjd med kvaliteten på utbildningen. Slutsatsen är att FRO gör rätt saker rätt.

Eleverna på kurserna för stabs- och sambandsgruppchefer samt ledningssystembefäl samverkade som vanligt ingående med bataljonschefskursen. Till grund för utbildningen ligger ett applikatoriskt exempel som handlar om en hemvärnsbataljon med uppgift att överta annan bataljons uppgift. Bataljonschefer och ledningssystembefäl bedömer gemensamt enligt PUT-metoden hur uppgiften ska genomföras. En preliminär bataljonsorder i fem-punktform resulterar bland annat i en order för sambandsrekognosering som eleverna på stabs- och sambandsgruppchefskursen sedan genomför.

I slutändan genomförs en gemensam taktisk utedag med syfte att "testa" och pröva den utarbetade bataljonsordern med besök i olika terrängavsnitt och vid objekt. Vid hamnen i Kappelshamn redovisades hur en tänkt överskeppning av en bataljon från "fastlandet" till Gotland skulle kunna gå till. Efter dagen sker en gemensam genomgång och ordern fastställs efter vissa justeringar.

Ledningsplats hemvärn

Hur tänker en stabsmedlem? Vad innebär uppgiften bevaka? Hur är en fältstab grupperad? Det är bara några av frågorna som kursdeltagarna på ledningsplatskursen på Fårö kursgård fått ta sig an under veckan. Med utgångspunkt i de sex förmågorna Verkan, Rörlighet, Skydd, Underrättelser/säkerhet, Ledning och Uthållighet har en blandad skara av såväl signalister som stabsbefäl skaffat sig en bättre allmän grund i hur ett välfungerande stabsarbete är uppbyggt.

En av deltagarna, Isak, signalist i kompanistab, tycker att kursen varit bra: "Bra att få mer förståelse om hur de olika funktionerna arbetar. Som vanlig signalist ser man inte allt annat som händer. Det har också varit bra att få veta vad stridsuppgifterna innebär så jag förstår bättre vad plutonerna gör." Kurschefen tillägger att det viktigaste att ta med från kursen är att helheten är viktigare än detaljerna: "Ledning handlar om att göra rätt saker framför att göra saker rätt."

Ra 763 med SwALE

Sommar, sol, semester, bad, lata dagar och myggor.

Eller? Verkligheten på Fårö kursgård är visserligen varm och solig, men för övrigt är det andra saker som surrar i luften och i huvudet hos eleverna på Ra 763/SwALE-kursen. Eleverna (sambandspersonal i hemvärnet från Ystad i söder till Njurunda i norr) fick testa sig genom teknikens mysterier när det gäller kortvågsradion Ra 763 med SwALE. Fällorna och felkällorna är många, och man lyckades göra de flesta fel instruktörerna har varit med om tidigare och dessutom åstadkommit några nya varianter också.

Utbildningen omfattade såväl vågutbredning och frekvensplanering som upprättande av Ra 763 och konfigurerings av SwALE på flera olika sätt. Kursveckan avslutades med två dagars praktisk övning med antennuppsättning, driftsättning och trafik på olika sätt både inom kursen och i ett övningsnät för SwALE där välviljiga signalister på andra håll i landet ställde upp som motstationer till kursen.

Från vänster: Rainer Arndt, rikshemvärnschefen Roland Ekenberg, Jens Werkander, Fredrik Norrman och Håkan Linnskog

En intressant bussutflykt

Text: Anna Thilén Bild: Bosse Alväng

För femte året i rad samsades FRO Kronoberg och Kronobergs Sändareamatörer (sk7hw) för en bussutflykt. När bussen rullat ut från parkeringen tog chauffören Gunnar mikrofonen och berättade att hans körorder var att "köra sällskapet som inte vet var de ska, inte vet vad de ska göra när de kommer fram och inte vet när de kommer hem", alltså en mardröm för bussföretag som helst vill ha detaljplan för resan. Nu var det inte riktigt så illa. Vi visste att vi skulle till Beredskapsmuséet i Djuramosse utanför Helsingborg men detaljer kan man lösa under färden!

Första planen var att köra till Helsingborg och äta så alla var mätta och goa innan vi kom till muséet. Denna plan ändrades redan när vi passerade kommungränsen. Vi körde direkt till museet och träffade Bosse Alväng som är engagerad i Beredskapsmuséet. Han hade sett på webben att vi skulle dit och passade han på att möta oss. En positiv överraskning redan vid ankomsten till resmålet.

Vi hade tur med allt. Vid visningen av kanonen Maja guidades vi av ägaren till museet, Marie Andrée som kunde berätta många anekdoter. Mest uppseendeväckande för dagens besökare var nog att denna befästning med fyra kanoner och uppdrag att vid behov skjuta sönder tyskarnas anläggning i Helsingör – byggdes på 47 dagar! Det är svårt att föreställa sig att ett liknande bygge skulle kunna ske med dagens upphandlingsbyråkrati. Efter goda mackor vandrade vi runt i mindre grupper och tittade på alla utställningarna.

Man behöver inte vara intresserad av militärhistoria för att tycka om detta museum! Det räckte långt med normalt historieintresse. Pins med "Svenska tigern" såldes bra till vårt sällskap! Middagen skulle i Helsingborg och vi hade blivit tipsade om en järnvägsvagn som stod uppställd på kajen. Det vi inte visste var att det pågick någon sorts stadsfest i Helsingborg just denna lördag så vi var tvungna att överge bussen ett par hundra meter tidigare än vad vi önskade. Chauffören Gunnar fick hitta en parkering på egen hand medan vi plöjde genom folksamlingar för att nå matstället. Väl på plats blev vi rikligt belönade, för maten var utsökt och värd allt besvär med parkering, trängsel och oljud i högtalare.

Redan på hemfärden bestämde vi att göra en ny utflykt nästa år och dessutom att anlita samma chaufför och bussbolag. Var den turen går vet vi inte

Guiden och ägaren till museet; Marie Andrée
men fler idéer finns redan att arbeta vidare på.

Det måste vara roligt

Text & bild: Daisy Balkin Rung

Lennart Karlsson kom in "sent" i FRO verksamheten. Via en arbetskamrat gick han med i hemvärnet. När han någon tid senare behövde lära sig mer kontaktade han FRO för att anmäla sig till utbildning. Det var så han blev medlem och han har inte ångrat sig en enda sekund.

Det är en underbar sensommardag i början av september som vi träffar Lennart Karlsson på Eriksberg i Göteborg. Han berättar om sig själv på klingande göteborgska med en inlevelse som få kan frambringa.

- Min arbetskamrat fick med mig i Partille hemvärnskompani som soldat. Jag behövde utbildning och kontaktade FRO för att anmäla mig till en signalistutbildning. Till sommaren gick jag grundkurs signalist på kursgården i Höllviken. Jag hade endast möjlighet att ta ledigt en vecka, så resterande utbildning fick jag under hösten i Göteborg, säger Lennart Karlsson.

Han berättar att hans kompanibefäl haft återkommande utvecklingssamtal med honom och det är något han uppskattar stort.

- Ett utvecklingssamtal borde närmast vara obligatoriskt inom all sort av frivilligverksamhet där man har en position eller placering. Det är så viktigt att en chef eller ordförande tar sig tid och lyssnar hur man vill utvecklas. Precis som man gör på många arbetsplatser. Min kompanichef visar ett intresse för att höra hur jag ser på framtiden.

Under det första utvecklingssamtalet som Lennart Karlsson hade med sin kompanichef hade han ett önskemål. Att få vara med en dag under en

KFÖ hos ett annat kompani med en fungerande stab. Han fick då vara med på Göteborgs Södra hemvärnsbataljon för att se hur en stab fungerar.

- Jag hade ju märkt att mitt hemvärnskompani inte hade någon fungerande stab. Och jag ville vara med och se till att vi fick det. Men jag behövde se och lära mig hur det går till. Den praktisdagen jag gjorde var den mest lärorika dag som jag har haft.

Numera har Partille hemvärnskompani en väl fungerande stab. Något som Lennart Karlsson varit med och byggt upp. Han är själv ställföreträdande stabs- och sambandsgruppchef.

- En lång titel kan man tycka. Vi är ett sammansvetsat bra gäng som jobbar tillsammans.

Han är även engagerad och aktiv i FRO Elfsborg, som ledamot i förbundsstyrelsen. Där håller han, som en av tre lärare, bland annat kurser för blivande radioamatörer.

- Jag vill vara med och göra en samhällsinsats. Att göra något gott för Sverige och för samhället. Det är så oerhört viktigt. Men en sak är säker och det är att det måste vara roligt. Mitt engagemang i FRO och i hemvärnet är också min hobby. Och då måste det vara kul. Jag vill utvecklas och känna entusiasm.

Du har många idéer och är en riktig pionjär, har jag förstått. Hur skulle du vilja se FRO i framtiden?

- Oj, säger Lennart Karlsson, men behöver inte fundera så lång tid innan svaret kommer.

- Dels anser jag att vi måste bli bättre på att ta kontakt med våra

presumptiva medlemmar och skapa kontakter med de som är nya. Att se till att de kommer rätt i verksamheten. Den första tiden är så otroligt

Lennart Karlsson

viktig. Jag ‘

tycker också att vi bör ha utvecklingssamtal med våra medlemmar, både de som har militära uppdrag och civila uppdrag. Vi skulle vinna mycket på att lyssna på våra engagerade medlemmar.

Ett önskemål han skulle vilja skicka vidare är att varje förbund skulle få en kurs eller utbildning i "hur man utvecklar sin förening".

- Vi har vårt område där vi är specialister. Men de flesta av oss kan ingenting om rekrytering och föreningsutveckling. Får vi sätta oss några timmar i "skolbänken" och låta oss entusiasmeras och få lära oss detta, så tror jag att FRO kommer kunna gå långt, säger Lennart Karlsson.

FRO Stockholm hjälper PRIDE

Text: Jan Lennström Bild: Jan Lennström och Peter Wolf

Prideparaden där FRO Stockholm sköter ledning och samband, är något som inte kan beskrivas; det måste upplevas! Vi har varit med några år, men det är lika överväldigande varje gång. Storheten, engagemanget, musiken, färgen och utklädseln samt omfattningen måste man vara på plats för att fatta.

Men vad FRO var med om och gjorde, kräver först några ord som bakgrund. Pridefesten omfattar tre delar: Pride Park (en festplats för uppträdanden och andra arrangemang) Pride House (debatter, konst med mera) och själva Prideparaden. Paraden äger rum avslutningsdagen medan de andra delarna omfattar en vecka. Paraden var alltså det som FRO Stockholm var med på.

Stockholm Pride Parad är Skandinavians största Prideparad. Den arrangeras alltså på andra platser och man har också en fest på Åland. Antalet festglada och stolta deltagare i Paraden var mer än 60 000 och cirka 150 fordon deltar. En del åker någon typ av fordon; andra går. För att höja säkerheten så har varje större fordon (till exempel lastbilar) "hjulvakter", en person som går vid varje hjul för att varna och se till att inga farliga situationer uppstår. Säkerhetstänket är alltså omfattande.

Publiken uppgick enligt polisens beräkningar till ungefär 600 000 och många har med sig picknick-korgar och är ute långt i förväg för att få en bra plats. Det tar cirka tre timmar att komma runt banan, så när de första kommit fram till slutet av paradvägen så har de sista inte hunnit starta. På sin väg till slutmålet (Östermalms idrottsplats) från starten vid Mariatorget så har man passerat Slussen, Skeppsbron, Sergels torg, Kungsgatan och Sturegatan. Och under tiden så ropar, sjunger och skriker man med S9 (högsta ljudstyrka), som vi signalister skulle säga. Radiomässigt delades bansträckor och funktioner i tio grupper: sex bansträckor (lokal radiotäckning), en för själva

startområdet, en för paradledningen (paradledning, sektionsledarna, ledningscentral och polisen) täckande hela området och en reservkanal med samma användning och täckning som tidigare. Dessutom hade vi inom FRO en egen lokal på ett annat frekvensband. Där hade vi "internsnack" som inte kunde avlyssnas på någon annan av stationerna. Sambandet inom varje bansträcka sköttes av en FRO:are som arbetade tillsammans med respektive banchef. FRO:aren var också ett tekniskt stöd och den som lokalt svarade för extra batterier och reservdelar. Banchefen å sin sida hade till sin hjälp ett antal volontärer och mellan sig hade man ett eget internt radionät. Detta betydde att den som var banchef hade två radiostationer: en för kontakt med ledningscentralen och en för kontakt med de volontärer som var inom den egna bansträcka.

Paradledningen förflyttade sig inom hela området, huvudsakligen per MC. Radiosambandet med polisen skedde med FROs analoga nät vilket gjorde att man snabbt kunde komma i kontakt med polisen om så skulle behövs. Andra funktionärer som var med var en materielansvarig med bil, en resursbil (portabelt materialförråd) och en "kvastbil". Den senare körde efteråt och samlade upp all radioutrustning då paradtåget passerat och man efterhand avvecklade de olika bansträckorna.

I ledningscentralen som bestod av vår sambandsvagn (en ombyggd husvagn) var vi två FRO-are som bemanning

I väntan på att tåget ska starta

som förutom behövliga radiostationer för övergripande

radionät hade en laptop som vi körde en datalogg på (applikation byggd på Excel). Vi hade också 20 tums TV där vi kunde kolla paraden (Aftonbladets TV-

utsändning). Man kan kanske tycka att det verkar konstigt att titta på TV på ett arrangemang som man själv deltar i, men sittande i en husvagn i paradslutet så ser man ju inte någonting av hur det hela förlöper. En annan sak vi uppskattade var den AC som en av våra medlemmar släpat med. Vi tackar och bockar. De handstationer vi använde oss av var ”riktiga” komradiostationer av märkena ICOM och Motorola. Våra erfarenheter har visat att det valet ger en mer pålitlig och säker funktion än enklare och billigare typer. Alla stationer programmerades så att alla apparater så långt som möjligt hade samtliga kanaler (inkl. reservkanaler) för att vi skulle ha en möjlighet att ändra/komplettera radionäten vid behov.

Något som man kanske inte tänker på är den höga ljudnivå som finns kring paradtåget. En vanlig handstation eller mobiltelefon fungerar dåligt i den miljön. Man hör inget i apparatens högtalare och den man talar med uppfattar inte det som sägs i mikrofonen – talet fullkomligt dränks av allt (o)ljud. Det vi använde oss av var en blandning av hörsnäckor, hörslingar, hörlurar, och monofoner – olika för respektive signalist beroende på vad de gjorde och var i området de befann sig.

Något om funktionärerna. Våra FRO:are var signalister som vi arbetat med tidigare. Vi var alltså ganska säkra på deras kunskaper vid sådana här arrangemang. I ett par fall fick några ”gå dubbelt” för att få mer erfarenhet av mer omfattande sambandsuppdrag. Prides egna funktionärer (vol-ontärerna) måste man ge en eloge. De jobbade bra och var duktiga signalister. Vi hade på paraddagens morgon en samling med dem alla för att gå igenom hur man signalerar och hur radiotrafiken skulle gå till. De fattade snabbt (flera har varit med tidigare år). De

var på morgonträffen tillsammans med de i grupper som de skulle jobba med under dagen och då delade vi ut handstationerna och gick igenom apparaternas inställningar och funktion. Varje signalist fick ett plastat kort där det fanns en bild på stationen med aktuella data och en kort text om hur man signalerar. Korten hade ett band för att bäras runt halsen.

Hur väl allt än planeras så händer alltid sådant som man inte räknat med. Ett problem som man nog inte räknat med var framkomligheten. Att pridetåget med dess fordon och de avspärrade gatorna skulle göra det svårt att ta sig fram kan man ju tänka sig men att övrig trafik skulle försvåra i en sådan omfattning hade nog ingen tänkt sig. Allmänhetens intresse var stort. Trafiken blev helseg. En ambulans kom nästan inte fram för att hämta en man som skadat ett ben. En bil med vatten till törstande tog nästan ett par timmar på sig på att ta sig fram, en sträcka som kan ta 10 minuter i normaltrafik. Planering har vi lärt oss är A och O. Först en träff med kunden för att få reda hur arrangemanget är upplagt. De olika uppgifterna inom arrangemanget lägger vi upp på att funktionärsmöte då alla är med. Slutligen har vi utvärderingsmöten; ett internt och ett med kunden.

Som ni förstår så blir det mycket arbete för denna dag som Prideparaden omfattar.

Nu är det ett år till nästa parad. Vi får se om vi får frågan

*Peter Wolf i avvaktan på avgång
2015. Vi är gärna med!*

Skogsbranden i Västman

Den största skogbranden någonsin i Sverige, till ytan tio gånger så stor som branden vid Bodträskfors härom året, rasade i Västmanland under första halvan av augusti. Frivilliga förstärkningsresurser var på olika sätt avgörande för att den stora släckningsinsatsen skulle fungera. Människor som är förberedda när det hände. Utbildade och samövade samt kunde rutiner, metoder och materiel.

Ett av FRO:s många uppdrag i samhällets krisberedskap är att bemanna ledningsplatsen för Trafikverkets resurs i form av bandvagnar (bandvagn 206), som används för transporter i svårtillgänglig terräng. Denna resurs var en viktig tillgång i bekämpningen av skogsbranden i Västmanland. Trafikverkets insats på ledningsplatsen i Ramnäs pågick under 13 dagar, från 5 till 18 augusti.

Den "Röda ledningsbilen" var centrum för insatsen med två radiooperatörer som tjänstgjorde i tolvtimmarspass dygnet runt. Operatörerna hade till uppgift att leda och dirigera de upp till 18 bandvagnar som användes för att transportera materiel och förnödenheter i brandområdet. I arbetet ingick att förmedla körbeställningar från centrala ledningen till förarna, plotta och redovisa lägeskartan, föra dagbok över alla händelser samt personalplanering. Bandvagnsförarna kommer från FAK som även tillhandahåller reparationsresurser då uppdragen sliter mycket hårt på materielen. Totalt var 17 operatörer ur FRO med i denna del av släckningsarbetet.

Röda ledningsbilen med bemanning, Anders Weiss med flera

Anders Weiss och Niklas Johansson inne i den röda ledningsbilen

Många medlemmar i FRO med placering i hemvärnet deltog i hemvärnets insats vid bekämpningen av branden, både i stabsfunktionen och ute på fältet. Hemvärnets personal jobbade i tolvtimmarpass.

Även FRO-personal ur Molos deltog i arbetet. Molos skötte utbildning i Rakel för bandvagnsförare som saknade denna kompetens. Man hanterade även utlåning och laddning av extra batterier, skapade kartunderlag allt eftersom branden flyttade sig och utgjorde extra resurs och avlösning som förare och servicepersonal i terrängen. Radiotrafiken sköttes i allt väsentligt via Rakel. Personalen från FRO var mest aktiv på de GULA talgrupper som drivs av Trafikverket, även om viss trafik förekom på BLÅ talgrupper. De gula talgrupperna finns även i Molos Rakelmobiler så det var lätt att samverka mellan grupperna. En del andra aktörer som kom till platsen sakande dessa talgrupper i sina Rakelmobiler, men genom att länka samman olika talgrupper kunde samverka över Rakel ske.

Försvarsmaktens insatsstyrka utgjordes av en hemvärnsbataljon per vecka. Många medlemmar i FRO med placering i hemvärnet deltog i hemvärnets insats vid bekämpningen av branden, både i stabsfunktionen och ute på fältet. Hemvärnets personal jobbade i tolvtimmarpass.

Den akuta insatsen avslutades 18 augusti för både trafikverksuppdraget och Molos. Kvar i området fanns då fem bandvagnar med flak för att assistera i efterarbetet. I slutet av insatsen planerade vi för ytterligare flera veckors verksamhet, men den hjälpen behövdes inte.

Erfarenheterna från branden måste nu tas tillvara. Vi har inte i modern tid haft en situation där akutskedet varat under så lång tid. Och det är ju i sådana situationer som frivilliga ska kunna användas. Utvärderingen av insatserna vid branden kommer därför att bli intressant för alla oss som sysslar med frivilliga förstärkningsresurser. FRO gör en egen utvärdering av våra insatser men kommer även att medverka i den utvärdering av frivilliga förstärkningsresurser som MSB gör.

Telegrafistträff på N

Tor Bergström förklarar vad FRO och amatörradio är för Lill Lindfors. I mitten står Mats Gunnarsson

Norra Öland

Text: Jan LeGrand Bild: Kjell Nerlich och Lars Nordgren

I samband med Internationella Fyrhelgen ordnade FRO Möre med Ölands radioamatörer tillsammans en träff i radions tecken. Deltagare var dels intresserade radioamatörer och dels det som vi kallar CTQ's Järngång, i huvudsak elever från FRO:s numera avsommade telegrafikurser 13:5.

Ändamålet med träffen var att aktivera fyren Långe Erik på Ölands norra udde och avverka så många förbindelser som möjligt under fyrhelgen. Kommunikationen avvecklades som sig bör på såväl telegrafi som på telefoni. De längsta förbindelserna var med USA, Japan, Nya Zeeland och Australien och totalt avverkades några hundratal kontakter. För att åstadkomma detta påbörjades tidigt i veckan under ledning av Stefan/SM0VMZ med bistånd av Erik/SM7DZV konstruktion och byggnad av den stora V antennen som var riktad i väst – östlig riktning. Antennbenen var på 120 meter vardera och gick från toppen av fyrtornet där de matades av en 50 meter lång öppen stege. Allt tillverkat på plats. Utöver radiokörandet fanns ett flertal andra intressanta aktiviteter på programmet.

SM5VZW/Bertil ordförande i FRO Uppsala, höll en mycket uppskattad genomgång av solens inverkan på radiokommunikationerna inför ett 25-tal åhörare. Bertil medförde även ett stort spegelteleskop med vilket vi kunde spana ut i rymden efter nebulosor och döende stjärnor. I ett mindre teleskop som filtrerade bort det mesta av solens ljus fanns möjlighet att beskåda solen och vad som händer där. Inga större aktiviteter i form av solfläcksutbrott men protuberanser vid solranden fanns dock att beskåda.

SM0OY/Lars informerade om rävjakt eller radiopejlorientering som det också kallas.

Ett antal "rävar" gömdes i terrängen varefter det var fritt fram för intresserade besökare att efter instruktion och lån av rävsax, pejlmottagare, ge sig ut i terrängen för att söka rätt på de gömda sändarna.

SM7BUA/Mats instruerade bland andra två av Borgholms ledande kommunalpolitiker i telegraferandets ädla konst och för de nostalgiskt intresserade fanns en Ra200 att beskåda.

Sammanfattningsvis en hellyckad träff med många intressanta aktiviteter och många glada återseenden av kurskompisar från tidigare FRO telegrafiutbildning.

Sven Hed kör Ra 200 påhejad av Jan LeGrand

“Hemma hos” i Kristianstad

I Kristianstadsavdelningen tycker vi om att umgås. Under sommaruppehållet har vi i flera års tid nu haft svårt att vara ifrån vår verksamhet. Men det är trist att sitta i vår källarlokal med solen skinande utanför. Några medlemmar kom på idén att vi kunde vara hemma hos oss själva istället. Det gjorde vi och sedan dess är det en succé. På vårkanten bestämmer vi i vår planering vilka som vill ha besök och när. Sen samåker vi till den som har ”hemma hos” den måndagen. Vad händer då, kanske någon undrar. Det kan hända allt möjligt, allt från att grilla korv till att titta på någons radioutrustning.

Gösta samlar på telefoner och har dem uppställda i ett rum. Här kan man se allt från det äldsta till det nyaste. Spännande tycker vi och återkommer varje år. Oftast blir det att ”bara” umgås och ha det mysigt i sommarvärmen. Prata av sig om vad man gjort på semesterresan eller stranden. Vi har en chans att lära känna våra FRO kolleger och deras familjer, se hur de bor och om de har någon rolig sambandsutrustning.

Denna sommar har ju varit otroligt varm och solig för oss i Söder, så det har varit mycket uteverksamhet med grillning och god fika. Vi har från början bestämt att vi ska bjuda på det som känns bäst för oss och inte tänka att vi ska överträffa någon annan.

Detta kan vi ha nytta av under resten av året. Då Gösta mitt i vintern ringer och säger att han inte kan komma, då har alla förståelse för vi vet hur han bor mitt ute i skogen. Eller då Mats säger att han har mycket att göra med sig syrenhäck, vi har alla varit där och sett hur lång och hög den är.

Att vi lär känna varandra på ett mer personligt plan ger oss en större sammanhållning och vi kan förhoppningsvis använda oss av det när vi ska få vår verksamhet att fungera. Vi vet vem som kan vad och kan bidra med något speciellt, både i den vanliga verksamheten men även när vi ska iväg på utställningar och sambandsuppdrag. Tyvärr är vi endast ett antal på ett tiotal personer som träffas under sommaren men vår ambition är att det ska smitta av sig och vi blir fler.

Som ett avslut på sommaren och en uppstart på hösten träffas vi vid sjön hemma vid mig och spelar kubb och grillar korv. Här brukar några fler dyka upp och vi har en trevlig kväll tillsammans. En kikare hade någon med förra året och vi kunde se vad som fanns på andra sidan sjön.

Vi stannar tills det blir för mörkt att hitta kubbpinnarna eller tills myggen övermannar oss. Detta år regnade tyvärr denna kväll bort och den var saknad av många.

Hos oss är detta ett populärt koncept och vi nästan slåss om att alla ska komma ”hemma hos” just mig. Nu kan vi bara se fram emot nästa sommar och undra vem ska vi komma hem hos då?

Lillemor Bohlin

Gösta och hans telefoner

Förbundet på berget

Text & bild: Daisy Balkin Rung

I detta nummer hälsar vi på FRO Elfsborg och får vara med en tisdagskväll. Då samlas medlemmar för att fixa och laga och lyssna men även för att prata med likasinnade. Just denna tisdag är det också ett möte med FömedC (Försvarsmedicinskt Centrum) sambandsgrupp. Följ med upp på Karingberget.

Så högt upp man kan komma på Karingberget huserar FRO Elfsborg. Med en utsikt som heter duga över inloppet till Göteborg och utöver Vinga Fyr. Vi befinner oss alltså inne på Göteborgs Garnison och FömedC.

- Vi har haft denna lokal i dryga 12 år och vi stortrivs här. Det finns plats för allt vårt material och vi har ett kontor samt möjlighet att låna mötesrum och kursalar, säger ordförande Kenneth Wassberg.

FROnytt får vara med på ett sambandsmöte, som samlas regelbundet för att diskutera och planera de aktiviteter som ska arrangeras.

- Möten har vi cirka fyra gånger per år. Och det har vi haft under några år nu. Det fungerar alldeles utmärkt, det är högt i tak och ett enkelt sätt att kommunicera. Det är funktionsföreträdare från varje hemvärnsbataljon i vårt område, en från Elfsborgsgruppen och en från FömedC. Och så jag från förbundet, säger Kenneth Wassberg.

De fyra hemvärnsbataljonerna ska alla ha övningar både under hösten och våren 2015. Planering är viktigt och framförallt att se till att det finns fungerande materiel. Viktigt är givetvis att de deltagande signalisterna kan sin sak och vet hur man använder bland annat Rakel.

Man planerar också för utbildningar och kurser. Rakel- och Ra180-utbildningar står på agendan och så även en stabs- och sambandsövning för alla bataljonerna. Allt för att öka kunskapen hos hemvärnspersonalen. Elfsborgsgruppen hjälper till ekonomiskt med en del av kurserna.

- Jag är utbildningsofficer på Elfsborgsgruppen och har på mitt bord att hjälpa och hålla kontakten med FRO Elfsborg. Men de reder sig så gott själva, och är mycket rutinerade så det är inte mycket till hjälp de behöver,

säger Niklas Trygg.

Vi lämnar mötet för att hälsa på förbundet. Ikväll har två alldeles färska medlemmar, Oscar och Michel, dykt upp och vill ha mer information om vad som kan passa för dem. De får information och en guidetur av Lennart Karlsson, Dick Lindgren och Nils Hammar. De blir rekommenderade att gå en FRO introduktion men också att anmäla sig till radioamatörskursen.

- Vi kommer hit på tisdagarna och mekar och fixar med vårt materiel. Ser till att det fungerar och pratar

med varandra. Alla är välkomna hit och våra medlemmar vet att dörren är öppen, säger Lennart Karlsson.

Förbundet har cirka 250 medlemmar och fyra avdelningar: Alingsås, Borås, Stenungsund och Göteborg. Det finns planer på att starta upp en ny avdelning:

-Vi står i startskedet men det är inte riktigt klart än. I sådana fall kommer den få namnet FRO Vinga och kanske hålla till i Partille, säger Kenneth Wassberg. Med det unika läge förbundet har innebär det att man har ett mycket gott samarbete med Elfsborgsgruppen och även FömedC. Materielen som FRO Elfsborg underhåller, såsom bland annat radiokommunikation anv-

änds under övningar av både Försvarsmakten och hemvärdet och måste vara "up-to-date".

De arrangerar radioamatörskurser varje termin. Under en dag i veckan hålls lektioner på tre-fyra timmar och pågår i dryga åtta veckor. Efter det görs ett prov och blir man godkänd är man färdig att sätta igång.

- Aparaturen finns ju här så då kan man komma varje tisdag och radiokommunicera, säger Nils Hammar som just är igång med att montera sladdar och skruvar så allt ska fungera.

Solen har gått ner och mörkret har lagt sig över Göteborgs Skärgård. Jag träffar Oskar och Michel efter deras rundvandring och jag ser att de verkar väldigt intresserade. Det bådär gott för framtiden.

Bild: Nils Hammar kollar materielen

Hemvärnets dag i Norra

FRO:s utställningstält med Mats Nilsson, Inga-Lill Nilsson och Patric Bohlin

Text & bild: Lillemor Bohlin

Lördagen den 23 augusti var det hemvärnets dag, detta firades i hela Skåne med öppet hus på bataljonerna. Här medverkade givetvis frivilligorganisationerna. FRO Kristianstad var på plats i Rinkaby och FRO Helsingborg på Berga.

I Rinkaby påbörjades arbetet några timmar innan grindarna öppnades för allmänheten. Det byggdes stabstält, radioterrängbil ställdes på plats med maskeringsnät ovanpå, sjukvårdstält restes och fordon ställdes upp. Det restes antenner, drogs kablar och fixades avspärningsband.

Aktiviteten var hög och ett stort antal hemvärnare var på plats för att hjälpa till. Mitt i detta kom FRO med sin utställning och fick en bra placering bredvid

radioterrängbilen och wienerbrödsbageriet. Här slog vi upp vårt tält och fyllde det med utställningsskärm, broschyrer och radioapparater. Vi samarbetade med hemvärnet och använde samma frekvenser så vi kunde samköra lite för att visa besökarna hur det går till. På kortvåg och Rakel samkörde vi även med FRO Helsingborg för att kunna köra på längre avstånd. Som jag skrev innan hade vi wienerbrödsbageriet på plats. Armén lade ner detta för ett antal år sedan och det har övertagits av ett militärmuseum i Hässleholm. Eftersom flera från bataljonen är aktiva i museet var det enkelt att få dem att ställa upp. Man får se hur de bakar goda wienerbröd som sedan gick att köpa med en kopp kaffe. Innan dagens slut hade jag tryckt i mig fyra stycken och kan berätta att de var himmelskt goda...

Skåne

Dagen ledde till en ny medlem för oss i Kristianstad och det är vi glada för. För signalistsidan i hemvärnet ledde den till ett nytt avtal från en som redan var medlem i FRO.

Under hela dagen hade vi besökare i vårt tält och kunde berätta om vår verksamhet. Eftersom vi både hade militär och civil personal på plats visade vi hela vår bredd och kunde på så sätt tillfredsställa alla som ville veta vad gör. Dagen ledde till en ny medlem för oss i Kristianstad och det är vi glada för. För signalistsidan i hemvärnet ledde den till ett nytt avtal från en som redan var medlem i FRO. Förhoppningsvis finns det fler som gick besökte vårt tält som kommer tillbaka nästa gång vi visar upp oss. Hemvärnet avslutade dagen med en stridsuppvisning och visade hur en grupp soldater intar ett objekt. I Helsingborg visade man upp sin egen radioterrängbil och allt vad den innehåller.

Efter att ha sett bilder från Helsingborg och ha upplevt Kristianstad kan jag säga att vi kan inspireras av varandra till nästa gång, och förhoppningsvis är detta ett återkommande event som vi får medverka i. Att vi frivilligorganisationer blir inbjudna är ett stort plus då vi faktiskt är en del av försvaret. Här kan intresserade direkt få reda på vad man behöver för utbildning och hur man blir placerad i hemvärnet som signalist eller någon annan specialisttjänst.

WIenerbrödsbageriet

Sambands- och IT-konferens

Årets Sambands- och IT-konferens kommer att genomföras den 28-30 november på Försvarmaktens Utvecklingscenter i Enköping. Platsen ger oss tillgång till bra konferensmöjligheter och utrymmen för att studera både civila och militära ledningssystem. Planering pågår för fullt för att engagera intressanta föredragshållare och för att få på plats ledningssystem som vi kan studera. Erfarenheterna så här långt från brandkatastrofen i Västmanland kommer att diskuteras. Vi räknar med att kunna presentera Hemvärnets kommande Informationssystem. Andra punkter kan handla om ett FRONET med högre datahastigheter och att bygga tillfälliga spontana ledningsplatser för kommuner eller hemvärn. Syftet med konferensen är att gemensamt utveckla FRO inför framtiden. Det gäller både tekniska system och den service vi i framtiden bör kunna ge. Som tidigare konferenser så är det förbunden som medfinansierar konferensen och skickar intresserade och lämpliga FRO:are till konferensen. Inbjudan kommer att inom kort skickas till förbunden. Tycker du att det låter spännande och att du vill bidra till FROs utveckling så tveka inte att anmäla ditt intresse till ditt förbund. Du får gärna mejla förslag till en bra konferens på "sb.it.konferens@fro.se"

Triathlon tävling i Stockholm

För andra året i rad fick FRO Stockholm förtroendet att stå för sambandet under Vattenfall World triathlon Stockholm. På lördagen var det tävlingsklasserna som gick av stapeln, på söndag kastade sig runt 4500 glada motionärer i Mälaren för att påbörja sina egna utmaningar.

Vi hade ett stort antal radionät igång, för säkerheten, för domare och tekniska delegater, MC- ordonnanserna samt ett för intern egen kommunikation.

Sambandscentralen upprättades i Kungliga Myntkabinettet, med utsikt över målgång på Slottsbacken.

Vi stod även för PA- ljudet vid simstarten och vid växlingsområdet på Norr Mälarstrand samt i "Garmin power zone" på Strömbro. Det blev runt 1,5 km ljudkabel att "tatta" ut.

Allt förlopte smärtfritt och vi fick många klappar på axeln (igen) för vårt "utmärkt genomförda åtagande" 22-23 augusti 2015 är vi beredda att assistera igen!

Text & bild: Peter Wolf

Ren simplexkommunikation

Dag Irems, Patric Guttman och Jonas Walther ljudbygger

Vi var med på Almedalsveckan!

Frivilliga försvarsorganisationernas samarbetskommitté (FOS) har valt att delta under Almedalsveckan genom ett forum som heter Försvarspolitisk arena (FPA).

Försvarspolitisk arena är öppen för alla försvars- och säkerhetspolitiska aktörer och utesluter ingen. I år var vi ett tiotal organisationer som deltog som värdar.

FOS ansvarade för ett av de seminarier som arrangerades. Rubriken var satt till "De frivilliga försvarsorganisationerna och folkförankringen". Det blev en bra paneldebatt, mellan politikerna Annicka Engblom(M), Peter Hultqvist(S), och Allan Widman(Fp), där ordförande i FOS Peter Lagerblad och vice ordf i FOS Annette Rihagen stod för inledningen. Moderator var Lars Ekeman.

FOS samlades också i ett tält som var strategiskt placerad, mitt i Visby! Där informerade vi intresserade om verksamheten.

GARNISONENS DAG PÅ LEDNINGSREGE- MENTET

Lördag 27 september 2014 visar Ledningsregementet i Enköping upp en del av sina resurser under Garnisonens Dag. FRO kommer då, i samverkan Teleseum, att genomföra en demonstration hur ett skarpt taktiskt samband kunde gå till under 1980-talet. På utställningsområdet i Enköping kommer personal från FRO Uppland att gruppera en mobil stationsplats (Ra 630) med kortvågsantennerna för sändning och mottagning av data- och telefontrafik. Motstationen, Ra 6308, kommer att upprättas av personal från FRO Södermanland någonstans i Flen-trakten och trafik kommer också att köras från en av de få kvarvarande stationerna i det luftoperativa radiosystemet (LOPRA) som byggdes upp under första halvan av 1960-talet. Regimentets portar är öppna mellan kl. 1200 och 1600.

KRONOBERGARE PÅ VIFT

Text: Anna Thilén

Pingstaften är egentligen inte bästa dagen för medlemsaktivitet, eller? På förbundsstämman i Kronoberg beslutades ändå att testa även om flera medlemmar inte skulle kunna delta. Kanske var medlemmarna inte upptagna med familjen hela dagen. Idén visade sig fungera, många var intresserade av att göra något annat denna pingst.

Marinmuseet i Karlskrona hade stor invigning av sin nya utställningshall med ubåten Neptun på nationaldagen. Lite av feststämningen låg kvar i luften när våra fyra bilar anlände den sjunde juni. Även om ubåten var stora dragplåstret – att vandra runt inne i en ubåt är det inte många som gjort – så lyckades museets övriga utställningar också fånga FRO:ares intresse.

Efter rundturen körde gänget iväg upp till Utkiken, en bergsknalle med bland annat TV-sändare och utsikt över hela Karlskrona. Där intogs en lunch utomhus i det vackra vädret. Sedan körde bilarna i kortege till FRO-lokalen i Karlskrona där Patric och Jonas från FRO Blekinge väntade. De hade lovat att visa upp MOLOS-vagnen. Bandvagnen kördes ut från sitt förråd och vi fick fråga om precis allt och det blev mycket! MOLOS-uppdraget är så olikt de uppdrag FRO har i hemvärnet. Ett kort besök i FRO-lokalen fick också plats innan Kronobergarna drog hemåt.

Kommunikation i kris eller kriskommunikation?

Ett ord kan betyda så mycket... och i dagsläget när det härjat stor brand i Västmanland så är de flesta, helt plötsligt, medvetna om samhällets sårbarheter.

Ingen har kunnat missa den stora skogsbranden och många har aktivt följt eller på många sätt deltagit i arbetet med släckningsarbetet. FRO har som en grundtanke att verka inom samhällets krisberedskap och gör så inom diverse etablerade uppdrag, som Molos (Svenska kraftnät), Trafikverket och Försvarsmakten. Vi har även vårt utvecklingsprojekt NSE som ännu inte funnit sin plats.

Men hur är det med dig och övriga medlemmar som inte ingår i ovanstående uppdrag? Vad kan vi mer göra för att hjälpa till? FRO sysslar med "kommunikation i kris" och gör så för den uppdragsgivare som ser behovet av vår hjälp. Här har vi ett stort jobb att göra. Hur bra vi än tror att vi är (för vi är ju bra, eller hur) så är vi sorgligt okända ute i kommunerna och kanske misstrodda av andra myndigheter som inte låtit oss berätta om vår verksamhet. Nu har "den stora branden" gjort oss mer kända men vår upplysningsverksamhet får inte sluta upp för det. Det är faktiskt upp till oss alla att ta varje tillfälle att påpeka för vår omgivning att vi vill och kan.

På tal om att kunna så hoppas jag att du tar en ordentlig fundering på om inte ett uppdrag inom samhällets krisberedskap kan vara något för dig? NSE behöver mycket folk och övriga uppdrag har sina vakanser. Gå in på fro.se och kika lite extra på rubrikerna i vänsterspalten om "Samhällets krisberedskap" och "Utbildningskatalog".

Bosse Alväng

Webbfrågor om FROnytt

I några veckor har frågan om vad ni vill läsa om i FROnytt legat ute på vår webbplats. I skrivande stund har 70 personer svarat. Det är alltid trevligt att tidningen engagerar och att ni har kryssat i vad ni vill se mer eller mindre av.

FRO är en frivillig försvarsorganisation med uppdrag från Försvarsmakten och samhället (myndigheter, kommuner med flera). Vår största uppdragsgivare är Försvarsmakten och tidningen måste därför både skildra de militära som civila uppdrag vi har. Tidningen vänder sig till alla våra medlemmar och alla ska kunna känna igen sig. Men FROnytt läses också på försvarsdepartementet och MSB, på andra tidningsredaktioner, av biblioteksbesökare och på Försvarsmaktens Högkvarter. Den är alltså vitt spridd. Därför berättar vi om allt från civilt till militärt, föreningsaktiviteter och försvarsinformation.

FRO är även en teknikorganisation och ni har efterlyst fler tekniska artiklar. Det förstår vi. Vårt teknikområde utvecklas hela tiden och det finns självklart plats för fler artiklar i tidningen. Men en aktiv bevakning av teknikutvecklingen innebär en del arbete. Vi hoppas att du som känner dig manad och kan skriva om teknik, hör av dig! Du får bli vår teknikredaktör. Vi behöver dig!

Hoppas att tidningen fortsätta att engagera och entusiasmera. Hör av er om ni har frågor eller tips och idéer.

Sommarens medaljregn

Under sommaren har medaljer delats ut till personer som väl förtjänar att uppmärksammas. FRO Guldmedalj har tilldelats Wiggo Ehrsköld, Ronneby, Peter Sundén, Boden, och Sten Söderberg, Östersund. Medaljeringen genomfördes vid sommarens kurser. FRO Förtjänststecken har tilldelats Stefan Hallén, Stefan Törngren och Anna Stenberg vid Försvarsmaktens frivilligavdelning. Eva-Lena Benfari och Tomas Lann, som sköter vår ekonomi, har också tilldelats FRO Förtjänstmedalj.

Överst: Eva-Lena Benfari och Tomas Lann

Bilden till vänster i mitten: Kent Alqvist och Wiggo Ehrsköld

Bilden längst till vänster: Stefan Hallén, Anna Stenberg och Stefan Törngren

Bilden i mitten: Kent Ahlqvist och Sten Söderberg

Bilden längst till höger: Peter Sundén och Sven-Eric Söderin

rakom.se

Radiokommunikation i Borås

Tvinnargatan 25 | info@rakom.se | Tfn: 033-723 22 10
507 30 Brämhult | www.rakom.se | Fax: 033-13 88 71

Rakom erbjuder följande produkter:

- Komradio, handapparater och mobilstationer
- Antenner och koaxkabel
- Kontakter och adapttrar
- Strömförsörjning och laddare
- Peltor hörselkåpor
- Kantronic packetmodem
- Uthyrning av komradio (FRO 50 %)

För tekniska data se rakom.se

FRO medlemmar har 20 % rabatt på priserna på hemsidan (12 % för Peltor & ICOM)

Prisvärd komradio

Wouxun

Wouxun KG-UV8D

- Dubbla band
- Dubbla mottagare
- X-band repeater
- Stor färgskärm
- VHF och UHF
- 4-5 W uteffekt
- DTMF
- IP 55
- 999 kanaler
- 1 750-ton
- Ficklampa
- FM-rundradio
- Hörtelefon ingår

FRO-Pris 1 495:- inkl moms

**FRO-medlemmar
får 20 % rabatt
och fri frakt på
allt utom Peltor
och ICOM**
(gäller vid köp för
minst 950:- kr)

POSTTIDNING B
FRO
Box 2229
103 15 STOCKHOLM

Generalbesök i på kursgården

Försvarmaktens ledningssystemchef, Brigadgeneral Lena Hallin, besökte sommarkurserna på Falsterbo Kursgård under några soliga dagar. Generalen orienterades om FRO:s verksamhet och besökte samtliga pågående kurser, där hon pratade med både instruktörer och elever i pauser eller annars när det fanns en chans. På kursen Ra 180 och PC-Dart fick instruktören oväntad assistans, när flera elever hade praktiska problem med sina stationer.

Generalen betonade att väl fungerande ledningssystem är avgörande för att förbanden ska kunna lösa sina uppgifter. Men ofta förutsätter man att systemen fungerar och de diskuteras därför inte förrän man saknar dem. Hemvärnet satsar på ökad ledningsförmåga i bataljonerna, och då är det viktigt att specialisterna ur FRO kan sin sak. Därför är utbildningen viktig. General Hallin var mycket nöjd med besöket och bevakar FRO:s intressen i försvarmaktsledningen.

Brigadgeneral Lena Hallin på besök i Höllviken. I förgrunden syns Lennart Back